

«Almaty Finance» (Алматы қаржы)
Жауапкершілігі шектеулі серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы аналитикалық анықтама

"29» сәуір 2024 ж.

Алматы қ.

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-У Заңының 8-бабының 5-тармағына сәйкес «Мемлекеттік органдар, ұйымдар және квази- мемлекеттік сектор сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізеді, оның нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою бойынша шаралар қабылдайды.

Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесіндегі 2022-2026 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының тұжырымдамасы іргелі буын ретінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін, олардың туындау себептері мен жағдайларын анықтау мен азайтуды айқындайды. Мемлекеттік және жеке сектордағы сыбайлас жемқорлықтың себептері мен шарттарын жою мақсатында «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңында (бұдан әрі – Заң) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін, сыбайлас жемқорлық тудыратын факторларды анықтауға және зерделеуге бағытталған, олардың нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою бойынша шаралар қабылданатын сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу көзделген..

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына сәйкес (Агенттік төрағасының 2023 жылғы 16 қаңтардағы № 21 бұйрығымен бекітілген) мақсаты – мемлекеттік органдарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу сапасын арттыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою бойынша ұсынымдарды орындауды бақылау және мониторинг, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарды анықтау.

«Almaty Finance» (Алматы Қаржы) жауапкершілігі шектеулі серіктестігін (бұдан әрі – Серіктестік) «ISO 37001:2016» – «Парақорлыққа қарсы менеджмент жүйесі» халықаралық стандартына енгізу шеңберінде және «Almaty Finance» (Алматы Қаржы) Жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің 2024 жылғы 11 наурыздағы № 19-НҚ «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізуді бастау туралы » бұйрығына сәйкес 26.04.2024ж. және 29 04 2024ж. дейін Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаумен қамтылған кезең – 2023 ж.

Серіктестіктің ішкі тәртібінің негізінде Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу үшін (бұдан әрі – ЖТІТ) құрамына кіретін Жұмыс тобы (бұдан әрі – ЖТ) құрылды:

Жұмыс тобының жетекшісі:

- Басқарма төрағасының орынбасары Игенов Жұлдыз Серикович;

Жұмыс тобының мүшелері:

- Әкімшілік қамтамасыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметінің басшысы

Жаппасбаева Жанар Айтбаевна;

– Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес комплаенс-қызметінің бас менеджері Оспанов Самат Женисович;

– Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу бөлімінің бас менеджері Усентаева Самал Бакытовна;

– Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің бас менеджері Ишимов Ташим Назбекович;

– Тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік департаментінің бас менеджері Исабаев Самат Манатович;

– Несиелік әкімшілендіру және мониторинг департаментінің бас менеджері Кубеева Лаура Бауыржановна;

– Несиелеу департаментінің бас менеджері Есимбаев Алмас Даулетбайұлы.

Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүргізілді:

– Нормативтік құқықтық актілерге және ішкі құжаттарға талдау жүргізу, қызметті, оның ұйымдық-басқару қызметін реттейтін сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуы (оның ішінде қызмет бағыттары бойынша) (*Серіктестікте тексерілетін кезеңде қабылданған қолданыстағы құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау*);

– Ішкі нормативтік құжаттарда Серіктестіктің қызметіне әсер ететін сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау,

– Персоналды басқарумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

– Мүдделер қақтығысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

– Несиелеу/ жобаларды қаржыландыру процестеріндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықтау (кәсіпкерлік субъектілері);

– Қаржыландыру жобаларының дұрыс іске асырылуын бақылау процестерінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

– Ұйымдастыру-басқару қызметінен туындайтын басқа мәселелерді іске асырумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

– Қаржы-экономикалық іс-шараларға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

– Мемлекеттік сатып алулар саласында сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және ұсынымдар әзірлеу үшін жұмыс тобының мүшелері әр түрлі талдау әдістерін пайдаланды, соның ішінде Серіктестік ақпаратын жинау және зерттеу, сұхбаттар, интервью, фокус-топтық талқылаулар, ұқсас және көрші салаларда сыбайлас жемқорлықпен күресу тәжірибесін жалпылау, ұйымдар, бизнес-процестер, жобалар, сценарийлерді талдау, жағдайларды модельдеу және т.б.

Жинау және қорытындылау мақсатында жұмыс тобының мүшелері Серіктестік қызметі туралы ақпаратты, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдаудың алдындағы жылдағы есептілік деректерін және құқықтық статистиканы жинақтады.

Ақпарат көздерінің, Серіктестік қызметі туралы есептердің сенімділігі мен өзектілігі оларды ұсынған құрылымдық бөлімшелер басшыларының қолдарымен куәландырылады.

Бас прокуратураның Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитеті мен Жоғарғы Соттың Сот актілері банкінің Серіктестіктің лауазымды тұлғаларын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапкершілікке тарту туралы мәліметтері зерделенді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша (бұдан әрі – ЖТІТ) келесі іс-шаралар жүргізілді:

- 1) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кестесін бекіту;
- 2) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы бұйрықты бекіту;
- 3) Интернет-ресурста, БАҚ және әлеуметтік желілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдаудың басталғаны туралы хабарландыру;
- 4) «Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу;
- 5) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелерін қоғамдық талқылау;
- 6) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша аналитикалық анықтамаға қол қою.

ЖТІТ жүргізілгеннен кейін анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін

жою:

- 1) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша анықталған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу;
- 2) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау субъектісінің аналитикалық есеп пен іс-шаралар жоспарын интернет-ресурстарда орналастыру.
- 3) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша берілген ұсынымдарды орындау туралы ақпаратты дайындау арқылы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жоюға мониторинг жүргізу;
- 4) Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері бойынша айқындалатын сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдардың тізбесін жасау;
- 5) Серіктестіктің ресми интернет-ресурсында сыбайлас жемқорлық тәуекелдер картасындағы ақпаратты жаңарту.

Көрсетілген іс-шаралар мен күндер "Almaty Finance" ЖШС (Алматы қаржы) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік қызметі бөлімінде ресми сайтында жарияланған. *(ЖШС қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кестесі "Almaty Finance" (Алматы қаржы))*

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектісінің атауы:

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес заңды тұлға болып табылады.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) өз қызметінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексін, «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасының Заңын, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін, Жарғысын, сондай-ақ Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттары: Ережелер, нұсқаулықтар, регламенттер, құрылымдық бөлімшелердің ережелері және т.б. басшылыққа алады.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған қызметтің кез келген түрін жүзеге асыру үшін қажетті азаматтық құқықтарға ие және өз қызметімен байланысты міндеттерді жүктейтін коммерциялық ұйым болып табылады.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) жалғыз қатысушысы «Алматы» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы» акционерлік қоғамы болып табылады.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) қызметінің негізгі бағыттары:

1. Басқа қаржылық қызметтер, экономиканың әртүрлі салаларындағы қаржыландыру, инвестициялық қызмет;
2. Несиенің басқа түрлері.

Тізбесі заңнамалық актілермен айқындалатын жекелеген қызмет түрлері.

Заңды тұлғаның орналасқан жері мен мекенжайы: «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы), индекс 050040. Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы, Бостандық ауданы, Байзақова көшесі, 303. Корпоративтік электрондық пошта: info@almatyfinance.kz. Телефон нөмірі 8 (727)222-01-50.

Серіктестіктің қызметіне әсер ететін нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) өз қызметінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексін, «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасының Заңын, «Арнайы экономикалық және индустриялық аймақтар» туралы Қазақстан Республикасының Заңын, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін, Жарғысын, сондай-ақ Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттары: Ережелер, нұсқаулықтар, регламенттер, құрылымдық бөлімшелердің ережелері және т.б. басшылыққа алады.

ЖТІТ барысында Серіктестік пен оның құрылымдық бөлімшелерінің қызметін реттейтін Жарғы мен ішкі нормативтік құжаттар, тексеру нәтижелері, бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдар және т.б. зерттелді

Серіктестіктің нормативтік құқықтық актілері мен ішкі құжаттары зерделенді.

Серіктестіктің кірістің ішкі нормаларын талдау нәтижелері бойынша: Жарғы, Басқарма туралы ереже, Несие саясаты және т.б. Серіктестіктің және оның құрылымдық бөлімшелерінің қызметін реттейтін төмендегілер белгіленеді:

Серіктестіктің кірістің ішкі нормаларында сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шартты түрде жол беріледі: Жарғы, Басқарма туралы ереже, Серіктестік қызметін реттейтін Несие саясаты, Қарыз алушылар (жобалар) өтініште қол қойылған Шарттың тармақшалары мен тармақтарын бұзған және орындамаған жағдайда қолайлы жағдайлар жасауға және жеке Қарыз алушылардың (жобалардың) мүдделерін ілгерілетуге мүмкіндік беретін дискрециялық өкілеттіктермен байланысты. белгіленген айыппұл санкцияларын қолданбау немесе күшін жою):

Көрсетілген тармақтар:

- Серіктестік Жарғысының ережелері (5.4-тармақша, 5. тармақ);
- Серіктестік Басқармасы туралы ереже (2.3.8-тармақша, 2.3.3-тармақ);
- Серіктестіктің несиелік саясаты (10.5. тармақша)

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және алдын алу бойынша ұсыныстар:

– Серіктестік Жарғысы және 14.11.2023 ж. Жарғыға енгізілген өзгерістер мен толықтырулардағы 5.4-тармақша 5-тармақтарды алып тастау. «Алматы ӨКК» АҚ Жалғыз қатысушысының 14.11.23 ж. № 39 шешімі. 3-тармақша) 5.4-тармақ..

Жобаларды қаржыландыру процесінде Серіктестік жасасқан, Шарттардың үлгі нысандары, сондай-ақ оларды орындамағаны үшін және қажет болған жағдайда өтінімді беру немесе қолданбау туралы шешім қабылдау кезінде өсімпұлдарды белгілеу (соның ішінде өсімпұл сомасын белгілейтін) немесе белгіленген айыппұлдардың күшін жою);

- 3) Серіктестік Басқармасы туралы ережеде: 2.3.8-тармақша 2.3-тармақты алып тастау:

Жобаларды қаржыландыру процесінде Серіктестік жасасқан, Шарттардың үлгі нысандары, сондай-ақ оларды орындамағаны үшін және қажет болған жағдайда өтінімді беру немесе қолданбау туралы шешім қабылдау кезінде өсімпұлдарды белгілеу (соның ішінде өсімпұл сомасын белгілейтін) немесе белгіленген айыппұлдардың күшін жою);

- Серіктестіктің несиелік саясатында 10.5-тармақты алып тастау:

«Қаржыландыру процесінде Серіктестік жасасқан шарттардың үлгілік нысандарын бекіту туралы, сондай-ақ оларды сақтамағаны үшін өсімпұлдарды (соның ішінде өсімпұл мөлшерін белгілеуді) белгілейді және қажет болған жағдайда өтініш беру немесе қолданбау немесе белгіленген айыппұлдардың күшін жою туралы шешім қабылдайды.

Ұсыныс: Серіктестік жарғысынан «Қаржы департаменті» бөлімі алынып тасталсын және ол «Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу департаменті» бөлімімен ауыстырылсын.

Серіктестіктің ұйымдастырушылық және басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

Анықтама үшін: қарастырылып отырған кезеңде келесі статистикалық деректер ұсынылды: Қарастырылып отырған кезеңдегі Серіктестіктің штаттық саны бар болғаны: 30 бірлікті құрады, оның ішінде әкімшілік-басқару персоналы (ӘБП) – 17, (ПП) – 13. Кадрлардың тұрақсыздығы - 3 бірлік (2024 жылдың 1-тоқсанында.), 5 бірлік (2023 жылдың екінші жартыжылдығында) **Барлығы: 8 бірлік.**

Қызметкерлерді жұмыстан шығарудың негізгі себептері қызметкердің бастамасы бойынша:

- теріс себептермен жұмыстан босатылғандар – жоқ;
- тәртіптік жауапкершілікке тартылды – 1 бірлік (Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 64-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес Несиелеу департаментінің директоры ескерту жариялады;
- қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін тәртіптік жауапкершілікке тарту – жоқ;
- сондай-ақ Серіктестік қызметкерлерінің қылмыстық немесе әкімшілік сипаттағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауы анықталмайды.

Серіктестіктің барлық қызметкерлерінің жеке істерінде Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасы жанындағы Құқықтық статистика және арнайы есепке алу комитетінің «Ақпараттық қызмет» деректер қорынан алынған соттылығының жоқтығы туралы анықтамалар/мәліметтер бар.

«Арнайы шоттар» ААЖ деректер базасына сәйкес Серіктестік қызметкерлерінің қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін соттылығы немесе өтелмеген соттылығы жоқ, сонымен қатар 2022/2023/2024 жылдың 1 тоқсанында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін жауапкершілікке тарту туралы ақпарат жоқ. (ҚР Еңбек кодексіне сәйкес сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды квазимемлекеттік сектор субъектілеріне жұмысқа орналастыруға жол берілмейді. Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 26-бабы 2-тармағының 2) тармақшасы).

Алынбаған тәртіптік жазалар болған жағдайда қызметкерлерді көтермелеу белгіленбеген. Тиісінше, мұндай тапсырыстар табылмады.

Жеке іс құжаттарының олардың толықтығына және тиісті салалардың уәкілетті органдарының белгіленген нормативтік құқықтық актілеріне сәйкестігіне зерделеу нәтижелері бойынша ескертулер болған жоқ.

Талданған кезеңде кадрлық мәселелерге немесе кадрлық шешімдерді қабылдауға шағымдар түскен жоқ.

Жақын туыстары (ата-анасы, балалары, асырап алушылары, асырап алынғандар, толық және толық емес аға-інілері, ата-әжесі, немерелері) немесе жұбайы (зайыбы) атқаратын лауазымға тікелей бағынатын бос лауазымдарды атқару кезінде тиесілілік фактілері жоқ.

Серіктестік Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Заңына сәйкес сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің алдын алуға, сондай-ақ Серіктестік қызметінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы қолдану тиімділігін арттыруға бағытталған жұмыстарды жүйелі түрде жүргізеді.

Серіктестік серіктестік қызметкерлеріне сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау бойынша түсіндірме және оқыту іс-шараларын өткізеді. (Серіктестіктің Қадағалау кеңесі бекіткен 2023-2024 жылдарға арналған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бағдарламасына сәйкес)

Квазимемлекеттік сектордағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы кешенді дамыту бойынша нормативтік құқықтық актілерде көрсетілген міндеттер белгіленген мерзімде орындалуда.

«Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы тұру» № 4 ҰНБ нұсқаулығын (үлгілік негізгі бағыт) іске асыру шеңберінде «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын сақтау бойынша ұйым қызметкерлеріне ай сайынғы түсіндіру және оқыту іс-шараларын өткізу» No 9 тапсырма.

Квазимемлекеттік сектор субъектілерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік институтын ұйымдастыру бойынша Әдістемелік ұсынымдарды іске асыру шеңберінде. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі комплаенс қызметінің қызметін ұйымдастыру тәртібі» 3-тарау.

3-тармақ. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру;

16-тармақ. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметі ұйым қызметкерлерін жұмысқа қабылданған кезден бастап, басқа лауазымға тағайындалған кезде, сондай-ақ біліктілігін арттыру кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына жүйелі оқытуды қамтамасыз етуге міндетті(кемінде жылына бір рет).

Анықтама үшін: Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдардың тізбесі аналитикалық анықтамаға қоса беріледі.

Серіктестіктегі тәртіптік комиссияны құру және қызметкерлерге тәртіптік жаза қолдану тәртібіне сәйкес тәртіптік жазалар: ескерту, сөгіс, қатаң сөгіс, жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу түрінде қарастырылған..

Салынған тәртіптік жазаларды талдау мынаны көрсетеді:

2022 жылы – тәртіптік жаза қолданылған жоқ;

2023 жылы – тәртіптік жаза қолданылған жоқ;

2024 жылы бірінші тоқсанға: Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 64-бабы 1-тармағының 1) тармағына сәйкес Несиелеу департаментінің директорына ескерту түріндегі 1 тәртіптік жаза.

Несиелеу департаментінің директорымен еңбек шарты қызметкердің бастамасы бойынша бұзылған.

Шартты сыбайлас жемқорлық тәуекелі бар, Ішкі салықтық тәртіп пен заңнаманы бұзған немесе бұзуға жол берген адамдарға тәртіптік жаза қолдану шараларын қолданбау болашақта жүйелі түрде бұзушылықтарға жол беріп, сонымен бірге қызметкердің жауапкершілік деңгейін төмендетуі мүмкін. Заңды бұзған немесе бұзуға жол берген, жеке немесе заңды тұлғалардың құқықтарын бұзған немесе шектеген адамдарға тәртіптік жаза қолданудың шартты тәуекелі де бар (2022-2023 жылдар бойынша тәртіптік жаза қолданылған жоқ)

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсыныстар:

- Қызметкерлер тарапынан қандай да бір заң бұзушылықтарға, жеке немесе заңды тұлғалардың құқықтарын бұзуға немесе шектеуге жол берген жағдайларда тәртіптік жаза қолдану шараларын жүйелі түрде қадағалау ұсынылады;

- Тәртіптік жазаны мерзімінен бұрын алып тастау туралы шешім қабылдағанға дейін қызметкердің Серіктестіктің өндірістік процесіне қосқан ерекше үлесін бағалау критерийлерін басшылыққа алу қажет;

- Қызметкерлер қандай да бір заң бұзушылықтарға жол берген жағдайларда Жұмыс беруші қызметкерді тәртіптік жауапкершілікке тарту кезінде тәртіптік жаза қолдану мерзімдерін сақтауға міндетті екенін ескерген жөн. Тәртіптік жауапкершілікке тарту мерзімдерін сақтамау заңға қайшы келеді және қабылданған шаралардың күшін жоюға негіз болып табылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне шартты түрде жол беріледі

Серіктестіктің ішкі салық заңнамасын (2022-2023 жж.) бұзған және бұзуға жол берген Несиені әкімшілендіру және мониторингі бөлімінің қызметкерлеріне жүргізілген қызметтік тексеріс шеңберінде белгіленген келесі фактілер бойынша тәртіптік шараларды қолданбау қаупі бар: Жасалған Шарт шеңберінде Серіктестік жобаларын іске асыру кезіндегі бұзушылықтар. Қызметтік тергеп-тексеруді жүргізуге негіз: «Алматы» ӘКК АҚ Басқарма төрағасының 2023 жылғы 27 сәуірдегі №67 бұйрығы, «Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржысы) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік қызметінің бас менеджері Оспанов С.Ж. анықтамасы.

Анықталған заңбұзушылықтарды жою және олардың келешекте орын алуына жол бермеу мақсатында, «Almaty Finance» ЖШС-не (Алматы қаржысы) келесі ұсыныстар мен жоюлар жолданды:

1. Серіктестіктің Бақылау кеңесі әрекет ету шараларын қабылдау және бұзушылықтарға жол берген Серіктестік қызметкерлерінің жауапкершілігін анықтау үшін қызметтік тексеру материалдарын қарауы қажет;
2. Серіктестік Басқармасы барлық анықталған бұзушылықтарды жою және олардың болашақта орын алуына жол бермеу бойынша кешенді шараларды қабылдап, «Алматы» ӘКК» АҚ Басқармасына 01.08.2023 жылға дейін хабарлауы қажет.

Серіктестік басшылығы мен мүдделі бөлімшелері жолданған ұсыныстарды жоймаған және тәртіптік жауапкершілікке тарту мерзімі өтіп кеткендіктен ішкі салық тәртібін бұзуға және еңбек міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін Несиені әкімшілендіру және мониторингі бөлімінің қызметкерлеріне ықпал ету шараларын қолданбаған.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсыныстар:

- Қызметкерлер тарапынан қандай да бір заң бұзушылықтарға, жеке немесе заңды тұлғалардың құқықтарын бұзуға немесе шектеуге жол берген жағдайларда тәртіптік жаза қолдану шараларын жүйелі түрде қадағалау ұсынылады;

- Тәртіптік жаза қолдану мерзімдерін сақтау. Тәртіптік жауапкершілікке тарту мерзімдерін сақтамау заңға қайшы келеді және Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 74-бабына сәйкес қабылданған шаралардың күшін жоюға негіз болып табылады.

Кадрларды іріктеу үшін:

Шартты сыбайлас жемқорлық тәуекелі бар, алқалық шешімдер қабылдауды және өтініш берушілер арасындағы бәсекелестік принципін қоспағанда, кадрларды конкурстан тыс таңдауға, іріктеуге және орналастыруға мүмкіндік беретін дискрециялық өкілеттіктермен байланысты. Бұл тәуекел белгілі бір өтініш берушілерге артықшылық беруге мүмкіндік береді. Белгілі бір қызмет түріне үміткер азаматтың нормативті түрде белгіленген біліктілік талаптарының (тиісті кәсіптік тәжірибесінің, біліктілігінің, жұмыс

өтілінің болуы және т.б.) сәйкестігіне қарамастан, олардың емтихандарды, тестілеуді, сұхбаттасуды тапсыру қажеттілігін белгілеу, т.б.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсыныстар:

Лауазымға конкурстық іріктеуді өткізу тәртібін реттейтін және жұмысқа қабылдау кезінде одан әрі басшылыққа алатын ішкі құжатты әзірлеу.

Ережеге үміткерлермен әңгімелесу мен тестілеуге арналған сұрақтарды қалыптастыру және қорғау механизмін енгізу.

Конкурстық рәсімдер Серіктестіктің персоналды басқару жүйесін демократияландыруды дамыту және ашықтығын арттыру мақсатында жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне шартты түрде жол беріледі, белгілі бір лауазымға іріктеу және кейіннен тағайындау кезінде бос лауазымға үміткерге қойылатын талаптарды асыра немесе кем бағалауға мүмкіндік беретін дискрециялық өкілеттіктермен байланысты.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсыныстар:

1) Серіктестікте лауазымға тағайындау және босату тәртібін реттейтін регламенттерді (жағдайлар, ережелерді, нұсқаулықтарды) әзірлеу (ӘБП, ҚП);

2) Департаменттер/Қызметтер директорларының лауазымдық нұсқаулықтарының 2-тармағына (Лауазымдық міндеттер) лауазымға таңдау және тағайындауға қатысты ішкі нормативтік құжаттың болмауынан туындайтын дискрециялық құқықтарды алып тастау бөлігінде толықтырулар енгізу.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері, бос лауазымдарға қойылатын белгілі бір талаптарға қатысты әлеуетті үміткерлерге толық емес ақпарат беруде көрсетілген дискрециялық өкілеттіктермен байланысты;

кадрларды конкурстан тыс таңдауға, іріктеуге және орналастыруға мүмкіндік беретін жұмыс берушінің дискрециялық өкілеттіктерімен байланысты.

Егер бұл тәуекел жүзеге асырылса, жұмыс беруші толық емес мәліметтерді пайдалана отырып, өтініш берушілер санын тарылтып, белгілі бір үміткерлерге артықшылық беруге мүмкіндік алады, нәтижесінде белгілі бір лауазымға алдын ала келісілген кандидатты жұмысқа алуға және тағайындауға рұқсат етіледі. .

Өз кезегінде әңгімелесу мен тестілеу сұрақтарын қалыптастыру және қорғау тетігінің болмауы жұмыс берушіге практикалық және теориялық білім деңгейін тексермей-ақ қызметкерді тағайындауға мүмкіндік береді.

Ережелер мен лауазымдық нұсқаулықтар арасындағы қайшылықтарға байланысты өзінің функционалдық міндеттерін тиісінше орындамау, сондай-ақ өз қалауы бойынша орындау қаупі болуы мүмкін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және алдын алу бойынша ұсыныстар:

- бос лауазымдар (бұқаралық ақпарат құралдарының түрлері, кезеңділігі) туралы ақпаратты (хабарландыруды) орналастыру тәртібін, іріктеу кезеңдерін өткізу мерзімдерін(өтініш беру күні, лауазымы мен қызметінің атауы, еңбек жағдайлары, тағылымдамадан өту мерзімдері, жалақысы, жұмыс өтілі және т.б.) көздейтін ішкі құжатты әзірлеу;

- регламентке үміткерлермен әңгімелесу және тестілеу үшін сұрақтарды қалыптастыру және қорғау механизмін енгізу;

- Серіктестіктің конкурстық комиссиясын құру және бос лауазымға конкурс өткізу тәртібін айқындау, кадрларды объективті таңдау, іріктеу және орналастыруды қамтамасыз ету;

- лауазымдарға мамандарды іріктеу, оның ішінде Серіктестік қызметкерлерін лауазымдарға жылжыту немесе қызметкерлерді ішкі ротациялау тәртібін қарастыратын регламенттерді әзірлеу.

Қызметкерлердің штаттық лауазым бойынша белгіленген еңбекақы және басқа да төлемдер туралы хабардар болуының жай-күйін талдау үшін зерттеуге келесі құжаттар ұсынылды: жұмысқа қабылдау туралы жұмыс беруші мен қызметкерлер арасындағы еңбек шарты. Талдау объектісі қызметкерлерінің еңбекақысы мен үстемақысы туралы мәліметтердің құпиялылығының анықталған фактілері анықталған жоқ.

Анықтама үшін: Еңбек шартын қабылдау және оған қол қою кезінде қызметкерге белгіленген штаттық кестеге сәйкес жалақы және басқа да төлемдер туралы хабарланады. Ақпараттандыру тәртібі Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарымен реттеледі.

Талдау Серіктестіктің ішкі статистикалық деректерін (Серіктестіктегі қызметкерлер санының қозғалысы туралы ай сайынғы есептерді), кәсіпорынның ресми веб-сайтын, жылдық еңбек есебін және бос орындарды көрсете отырып, ағымдағы айға жұмысқа қабылданғандар және жұмыстан босатылған қызметкерлер туралы ақпаратты ұсыну үшін уәкілетті орган белгілеген нысанды қамтиды.

Ай сайын «Жұмыспен қамту орталығы» КММ-не ақпарат, соның ішінде бос жұмыс орындары жіберіледі. Ақпарат «Еңбек KZ» сайтында жарияланады.

Серіктестіктің Әкімшілік қолдау және мемлекеттік сатып алу қызметі ESUTD порталында белгілі бір лауазымдарға бос жұмыс орындарының болуы туралы ақпаратпен хабарландырулар орналастырады.

«Almaty Finance» ЖШС ресми сайты (Алматы қаржы)

Серіктестіктің веб-сайтында ақпараттың үлкен көлемі бар: онда Серіктестік туралы деректер (компания туралы жалпы ақпарат, Басқарма мүшелерінің құрамы, Бақылау кеңесі, реквизиттер, несие өнімдері) және кері байланыс нысаны енгізілді. Сайт беттерінде қаржыландырылған жобалардың толық сипаттамасы бар, әртүрлі фотосуреттер, диаграммалар, егжей-тегжейлі құжаттама және т.б. Бизнесмендерге «Almaty Business-2025» бағдарламасы аясында қалаған несие өнімін таңдау мүмкіндігі бар.

Веб-сайтта мынадай бөлім бар: Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық фактілері туралы хабарлау арналары және жеке электрондық поштасы бар Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес қызметі: antikor@almf.kz

Сайттың қысқа және жағымды дизайны, қарапайым және функционалды әкімшілік интерфейсі бар.

Серіктестіктің мүдделер қақтығысын реттеуге қатысты.

Серіктестіктің мүдделер қақтығысын шешу Серіктестіктің Қадағалау кеңесі бекіткен «Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары арасындағы мүдделер қақтығысының Саясатын және «Сыбайлас жемқорлық қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының Заңын басшылыққа алады.

Талданған кезеңде мүдделер қақтығысын бақылау және реттеу шаралары жеткіліксіз қамтамасыз етілгені анықталды.

Ашықтық пен есеп берушілік арқылы мүдделер қақтығысын басқару – жеке мүдделерді ашық жариялау және белгіленген процедуралар шеңберінде қызметтік міндеттерді орындау мүдделер қақтығысын анықтауға немесе шешуге көмектесетін ашықтық пен есеп берудің негізін құрайды.

Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне құжаттарда шартты түрде жол беріледі, ішкі:

– мүдделер қақтығысын бақылау және реттеу функциялары жүктелген тұлғаның болмауы;

- мүдделер қақтығысын ашу (мәлімдеу) тәртібін реттейтін, белгіленген тәртіппен бекітілген персоналды басқару саласындағы Серіктестіктің ішкі құжаттарының болмауы;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және алдын алу бойынша ұсыныстар:

- Әкімшілік қамтамасыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметінің (бұдан әрі – ӘҚЖМС) қызметкерін жұмысқа қабылдау және одан әрі персоналды ротациялау кезінде мониторинг және мүдделер қақтығысын шешу үшін жауапты ретінде бекіту (Серіктестіктің тиісті бұйрығы).

ӘҚЖМС және сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік қызметі:

- мүдделер қақтығысын ашу (мәлімдеу) тәртібін реттейтін персоналды басқару саласындағы Серіктестіктің ішкі құжаттарын әзірлеу және бекіту;

- ықтимал мүдделер қақтығысын бастапқы ашу;

- мүдделер қақтығысының жоқтығы туралы мәлімдеме;

- сыбайлас жемқорлық тәуекелі жоғары аймақтарда орналасқан лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер;

- Персоналды басқару саласындағы Серіктестіктің ішкі құжаттарында көрсетілген, берілген нысан бойынша Мүдделер қақтығысы туралы декларацияны толтыру;

- сыбайлас жемқорлық тәуекелдері жоғары, тікелей немесе ықтимал мүдделер қақтығысының болуы туралы ақпаратты жасырғаны және/немесе уақтылы, толық ашпағаны үшін жауапкершілік саласындағы лауазымды адамдар мен қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтарына толықтырулар енгізу;

- Әкімшілік қолдау және мемлекеттік сатып алу қызметі Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметімен бірлесіп жаңадан қабылданған қызметкерлерге Қазақстан Республикасы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес» Заңының 14-бабын бұзудың алдын алу, ішкі тәртіп ережелері, сондай-ақ Серіктестік қызметкерлері қабылдаған мүдделер қақтығысына қатысты ережелерді сақтауға қатысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер бойынша тұрақты негізде мониторинг және түсіндіру жұмыстарын жүргізу;

- Мүдделер қақтығысын реттеу мәселелері бойынша Серіктестіктің жеке еңбек даулары бойынша келісім комиссиясы туралы ережені сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамаға сәйкес келтіру.

Шартты түрде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы және басқа да белгіленген стандарттарды ықтимал бұзуға байланысты **сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар**. Жұмыс беруші мен қызметкерлер арасындағы жұмысқа қабылдау туралы еңбек шарттарында, Басқарма туралы ережеде, барлық деңгейдегі қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтарында, сондай-ақ кейбір қолданыстағы ішкі нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзғаны үшін жауапкершілікті белгілейтін нормалар жоқ.

Тәуекелдерді жою бойынша ұсыныстар:

- Басқарма туралы ережені, лауазымдық нұсқаулықтарды және жұмыс беруші мен қызметкерлер арасындағы еңбек шарттарын қоса алғанда, ішкі нормативтік құжаттарға ревизия жүргізу;;

- Басқарма туралы ережеге, Серіктестік қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтарына тікелей немесе ықтимал мүдделер қақтығысының және жауапкершіліктің болуы туралы ақпаратты жасырғаны және/немесе уақтылы, толық ашпағаны үшін және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапкершілікті қамту бөлігінде өзгерістер енгізу бойынша жұмыстарды жүргізу;

Ұжымдық шартты зерттеу нәтижелері бойынша Серіктестік қызметкерлерін аттестациялауға қатысты комиссия (ЖТ) мынадай қорытындыға келді:

Талданып отырған кезеңде Серіктестік қызметкерлерін аттестаттау жүргізілмеген;

Аттестаттаудың лауазымға жарамдылығын бағалаудың кең таралған нысандарының бірі екенін ескере отырып, оны жүзеге асырудың белгіленген жиілігін сақтау керек, өйткені бұл процедура жұмыс сапасын жақсартуға, жұмыстың тиімділігі мен өндірістік процесстің тұрақтылығына айтарлықтай әсер етеді.

Шартты түрде, маманның біліктілігін растау қажет болған немесе жұмыс берушінің бастамасы бойынша еңбек шартын бұзу туралы мәселе қызметкердің атқаратын лауазымына немесе жұмысына сәйкес келмеуі немесе атқаратын жұмысында біліктілігінің жеткіліксіздігіне байланысты туындаған жағдайларда дискрециялық **сипаттағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдері болады.** (Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 52-бабының 1-тарауы, 4-тармағы).

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және алдын алу бойынша ұсыныстар:

- белгіленген талаптарға сәйкес Серіктестік қызметкерлерін аттестациялау мәселесін қарау. (қызметінің ерекшеліктеріне сәйкес сертификаттау);
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңын білуге онлайн тестілеуді өткізу мәселесін қарау.

Мемлекеттік сатып алулардағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту, сондай-ақ мемлекеттік сатып алу процесінің тиімділігі мен ашықтығын арттыру мақсатында сатып алудың барлық негізгі рәсімдері автоматтандырылған және адами факторлар азайтылған электрондық мемлекеттік сатып алу енгізілді, сондай-ақ веб-портал пайдаланушыларының Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын сақтауын қамтамасыз етуге бағытталған, веб-порталда орнатылған бағдарламалық қамтамасыз ету шектеулерінің жиынтығы форматтық және логистикалық бақылауы құрылған,. Серіктестікте мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсімдері «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және <https://www.goszakup.gov.kz/> веб-порталы арқылы азаматтық сатып алуды өткізу қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады. Бекітілген мемлекеттік сатып алу жоспарын мемлекеттік сатып алу веб-порталында орналастыру кезінде Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 5б 2-тармақ және 43бабына сәйкес барлық мерзімдер сақталады, сондай-ақ:

- шарттардың жобаларын Жеткізушіге жіберу мерзімдері («Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 43-бабына сәйкес);
- шарттар жасасу мерзімдері;
- егер бірінші жеңімпаз мемлекеттік сатып алу туралы шарт жасасудан жалтарса, екінші жеңімпазбен шарт жасасу мерзімдері («Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 43-бабының 7-тармағына сәйкес).

Серіктестік «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 39-бабына сәйкес бір көзден алу тәсілімен сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын сақтайды. «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес.

Мемлекеттік сатып алуды жеңілдету мен ашықтығына бағытталған электрондық шарттар мен бірқатар басқа да нормаларды енгізу сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайтуға мүмкіндік берді.

Мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын акшаны тиімді және оңтайлы жұмсау қағидаты бойынша жүзеге асырылады мемлекеттік сатып алу, мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығы.

Мемлекеттік сатып алуды өткізу кезінде тиесілілік фактілерін тексеру нәтижелері бойынша және жақын туыстары (ата-анасы, балалары, асырап алушылары, толық және толық емес аға-інілері, аталары, әжелер, немерелері) немесе жұбайы атқаратын лауазымға тікелей бағынысты лауазымдарды атқару анықталмады, ықтимал жеткізушілер қатарының негізсіз кеңеюі және сатып алу процесінің негізсіз кешігуі немесе жеделдеуі болған жоқ.

Шарттарды жасасудың тек қана электрондық форматы порталда сатып алынатын тауарлар, жұмыстар, қызметтер туралы толық және сенімді ақпаратты қалыптастыруға және олардың орташа сатып алу бағасын анықтауға мүмкіндік берді.

Сатып алу жоспарына сәйкес, тексерілген кезеңде (2023 жылғы 1 сәуірден 2024 жылғы 19 наурызға дейін) 187 шарт жасалды, оның ішінде:

01.04 бастап 31.12.2023 ж кезеңде.

«Almaty Finance» (Алматы қаржы) ЖШС тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді мемлекеттік сатып алу жоспарының сомасы, 31 желтоқсан 2023 ж. бойынша ҚҚС-сыз 70 035 735,00 теңгені құрайды (102 пункт).

№ п/п.	Келісімшарт жасалған әдіс (нақты).	Жасалған шарттар саны	Ескерту*
1	Баға ұсыныстарын сұрау	12	
2	Конкурс:		
-	Ашық конкурс (АҚ)	0	
-	Алдын ала біліктілік іріктеу конкурсы (АБІК)	0	
-	Конкурс және негіздемелік келісімді пайдалану (НК 2-кезеңі)	0	
-	Рейтингтік-баллдық жүйені (РБЖК) пайдаланатын конкурс	0	
-	Екі кезеңді шараларды қолданатын конкурс	0	
3	Бір көзден:		
3.1	Сәтсіз сатып алулар бойынша бір көзден:		
-	<i>сәтсіз сатып алу тапсырыстары үшін</i>	10	
-	<i>сәтсіз бәсеке үшін</i>	3	
3.2	Бір көзден тікелей келісім-шарт арқылы (БК ТКША)	2	<i>*Екі банктің қызметтері</i>
4	Электрондық дүкен	0	
5	Тараптардың келісімі бойынша тоқтатылды	2	<i>*Банк қызметтері және курьерлік қызметтер, кезең үшін төлем жасалмаған (резервке жасалған), сондықтан олар тараптардың келісімі бойынша жылдың соңында тоқтатылды.</i>
6	Біржақты тәртіппен тоқтатылды	1	<i>*Уақтылы сотқа арыз берді. Сот шешімімен жеткізуші РНУ-ға енгізіледі</i>
7	Келісімшарт мәртебесі «Орындалды» 31.12.2023 ж.	27	
8	Келісімшарт мәртебесі «Жарамды» 31.12.2023 ж	0	

01.01-19.03.2024 ж кезең үшін.

01.01.2024 ж. және 19.03.2024 ж.ға арналған МС бойынша жоспар сомасы: ҚҚС-сыз 78 816 796 теңге.

№ п/п.	Келісімшарт жасалған әдіс (нақты).	Жасалған шарттар саны	Ескерту*
1	Баға ұсыныстарын сұрау	47	
2	Конкурс:		
-	Ашық конкурс (АҚ)	1	
-	Алдын ала біліктілік іріктеу конкурсы (АБІК)	1	
-	Конкурс және негіздемелік келісімді пайдалану (НК 2-кезеңі)	2	
-	Рейтингтік-баллдық жүйені (РБЖК) пайдаланатын конкурс	0	
-	Екі кезеңді шараларды қолданатын конкурс	0	
3	Бір көзден:	0	
3.1	Сәтсіз сатып алулар бойынша бір көзден:	0	
-	<i>сәтсіз сатып алу тапсырыстары үшін</i>	9	
-	<i>сәтсіз бәсеке үшін</i>	2	
3.2	Бір көзден тікелей келісім-шарт арқылы (БК ТКША)	3	<i>*Банктік қызметтер (үш бөлек банк)</i>
4	Электрондық дүкен	0	
5	Тараптардың келісімі бойынша тоқтатылды	0	
6	Біржақты тәртіппен тоқтатылды	0	<i>* бір келісім-шарт бойынша № 47, 18.03.24 күні бұзу ниеті туралы хабарлама жіберілді. Аяқталу мерзімі (алдын ала) 17.04.2024 ж</i>
7	Келісімшарт мәртебесі «Орындалды» 19.03.2024 ж.	44	
8	Келісімшарт мәртебесі «Жарамды» 19.03.2024 ж.	21	

Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде көзделген, сыбайлас жемқорлық немесе экономикалық сипаттағы мемлекеттік сатып алу саласындағы заңнаманы бұзушылықтар анықталған жоқ.

Шартты түрде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар:

- қатысушының мемлекеттік сатып алуға қатысудан негізсіз ауытқуы;
- нақты жеткізушілерге арналған техникалық шарттар.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және алдын алу бойынша ұсыныстар:

Мемлекеттік сатып алудың ашықтығын және «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының, сондай-ақ мемлекеттік сатып алуды өткізу қағидаларының сақталуын тұрақты бақылауда ұстау.

Мемлекеттік сатып алуға қатысушылармен/жеткізушілермен сыбайлас жемқорлық сөз байласуының біріктірілуінің ықтимал фактілерін теңестіру мақсатында Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелерінің қызметкерлерінің арасынан құрылған конкурстық комиссия жүргізілген мемлекеттік сатып алуларға тексерулер жүргізуді және жеткізушінің шарттың орындалуын бақылауға мониторинг жүргізуді жалғастырады.

(Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларының негізінде құрылған конкурстық комиссияның негізінде, 134-тармақ. «Конкурстық комиссия оны құру туралы шешім заңды күшіне енген күннен бастап әрекет етеді және шарт жасалған күні қызметін тоқтатады»)

Жасырын мемлекеттік қызметтерді әшкерелеу. Серіктестік жасырын қызметтерді ұсынбайды.

Қаржы-экономикалы қызметтегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Серіктестік қысқа мерзімді жылдық жоспарлауды (бюджеттеуді) жүзеге асырады және орта мерзімді бесжылдық жоспарлауды жүзеге асыра алады. Серіктестік қызметін орта мерзімді жоспарлаудың нәтижесі Серіктестіктің 5 (бес) жылға арналған Даму жоспары болып табылады (егер Даму жоспарларын әзірлеу және бекіту талаптары Қазақстан Республика заңнамасына сәйкес Серіктестік үшін міндетті болса). Серіктестік қызметін қысқа мерзімді жоспарлаудың нәтижесі тиісті қаржы жылына Серіктестіктің бюджеті болып табылады. Серіктестіктің бюджетін Серіктестіктің бухгалтерлік есеп және бюджеттеу бөлімінің жауапты бөлімшесі қалыптастырады.

Егер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Даму жоспарын әзірлеуге және бекітуге қойылатын талаптар міндетті болса, онда Даму жоспары даму жоспарларын әзірлеу, бекіту қағидаларына сәйкес әзірленуге және бекітілуге тиіс. бақыланатын АҚ, ЖШС, мемлекеттік кәсіпорындар, олардың орындалуына мониторинг және бағалау, сондай-ақ мемлекеттік жоспарлау жөніндегі орталық уәкілетті орган белгілейтін олардың орындалуы туралы есептерді әзірлеу және ұсыну.

Жыл сайын серіктестіктің бюджеті операциялық қызметті жүзеге асыру үшін әзірленеді. Серіктестіктің бюджеті тиісті қаржы жылына арналған қаржы-экономикалық қызметінің көрсеткіштерін қамтиды.

Серіктестіктің негізгі бюджеттеріне мыналар кіреді:

- Кірістер мен шығыстар бюджеті;
- Күрделі салымдар бюджеті;
- Ақша ағынының бюджеті;
- Болжамдық бюджет.

Серіктестіктің бухгалтерлік есеп және бюджеттік бөлімі кірістер мен шығыстар бюджетін, ақша қаражаттарының қозғалысы бюджетін кірістер мен шығыстар бюджетінің, сондай-ақ күрделі салымдар бюджетінің көрсеткіштері негізінде қалыптастырады. Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу бөлімі жоспарланған жылдың алдындағы кезеңнің соңында жасалған Серіктестіктің жеке балансы негізінде болжамдық балансты жасайды. Болжамдық балансты қалыптастыру Серіктестіктің бюджетін құрудың соңғы кезеңі болып табылады.

Серіктестік бюджеті «Алматы» ӘКК» АҚ-мен алдын ала келісіледі, одан кейін Серіктестік Кеңесінде қаралады және Серіктестіктің Бақылау кеңесіне бекітуге ұсынылады.

Серіктестік қызметкерлерін іссапарға жіберу және іссапарлар бойынша шығыстарды өтеу қағидалары заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерге сәйкес әзірленген қызметкерлерді іссапарға жіберу тәртібін айқындайды және де Қазақстан Республикасының шегінде және шет мемлекеттерге іссапарлар бойынша шығыстарды өтеу шарттары Қазақстан Республикасының құқықтық нормативтік актілері және «Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) ішкі нормативтік құжаттары негізінде жасалды.

Салық міндеттемесін орындау үшін тоқсан сайын Серіктестік қызметіне қатысты салық есептілігі ұсынылады. Бухгалтерлік есеп және бюджет бөлімі салықтық міндеттемелердің орындалуының есебін, әлеуметтік төлемдерді есептеу, ұстау және аудару бойынша жауапкершілікті жүзеге асырады. Міндетті жалақы салығы ай сайын есептеледі және аударылады.

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

2021 жылғы 1 шілдеден бастап Қазақстан Республикасының Әкімшілік шаралық-процестік кодексі (ӘШПК) күшіне еніп, сол күннен бастап «Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы» және «Әкімшілік рәсімдер туралы» заңдардың күші жойылды. Қылмыстық іс жүргізу, азаматтық іс жүргізу заңнамасымен, Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңнамасымен реттелетін шағымдар мен арыздарды қоспағанда, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі ӘШПК нормаларымен (14-тарау) реттеледі. Талданған кезең үшін, яғни 01.04.2023 ж. 19.03.2024ж. дейін платформаға 747 өтініш түсті, оның 54-і мемлекеттік органдардан, 681-і заңды тұлғалардан, 12-і жеке тұлғалардан.

Жазбаша жауаптар заңнамада белгіленген мерзімде (күнтізбелік 15 күнге дейін) беріледі.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы қаржы) қызметіндегі сыбайлас жемқорлыққа қатысты жеке және заңды тұлғалардан арыз-шағымдар түскен жоқ.

ӘШПК 99-бабына сәйкес, шағымды қарау мерзімі ол келіп түскен күннен бастап жиырма жұмыс күнін құрайды. Серіктестік тарапынан Әкімшілік қолдау және мемлекеттік сатып алу қызметінен азаматтардың өтініштерінің уақтылы қаралуын қадағалауға жауапты қызметкер тағайындалды. Кіріс хат-хабарларды тіркеу келіп түскен күні жүзеге асырылады және жедел түрде басшылыққа қарауға жіберіледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелерінің қызметін тексеру:

1. Серіктестіктің бухгалтерлік есеп және бюджеттеу бөлімі:

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу департаментінің негізгі міндеті бухгалтерлік есепті ұйымдастыру және Серіктестіктің қаржылық жағдайы туралы толық және сенімді ақпараттың қалыптасуын қамтамасыз ету болып табылады.

Бөлімшенің қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттар зерделенді.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) бухгалтерлік есеп және бюджеттеу департаменті (бұдан әрі – БЕЖБД) дербес құрылымдық бөлімше болып табылады. БЕЖБД Серіктестік Басқарма төрағасының жетекшілік ететін орынбасарына бағынады.

БЕЖБД штаттық деңгейі 3 (үш) қызметкерді құрайды:

- 1) Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу департаментінің директоры, Басқарма мүшесі;
- 2) Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу департаментінің бас менеджері;
- 3) Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу департаментінің бас менеджері.

Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне шартты түрде жол беріледі- БЕЖБД қызметкерлерге тиесілі жалақының құрамдас бөліктері туралы, оның мерзімі, ұсталған және аударылған міндетті зейнетақы жарналары туралы, сондай-ақ төленуге жататын ақшаның жалпы сомасы туралы ақпаратты қоса алғанда, жүргізілген аударымдар сомасы мен негіздері туралы хабарламайды. (ай сайын айдың 15-інен кешіктірмей)

Бүгінгі күні Серіктестіктің әрбір қызметкері тиісті кезеңдегі өзіне тиесілі жалақының құрамдас бөліктеріне, жүргізілген ұстап қалулардың мөлшері мен негіздеріне оның ішінде аударымдар мен аударылған міндетті зейнетақы жарналары туралы мәліметтер, сондай-ақ төленуге жататын ақшаның жалпы сомасы төлем ведомості беруге қатысты өтінішті жеке тапсыруы қажеттігін негізге ала отырып, бұл функция орындалмайды.

Анықтама үшін: Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 113-бабының 2-тармағына сәйкес, Жұмыс беруші жалақыны төлеу кезінде әрбір қызметкерге тиісті еңбекақы үшін оған тиесілі жалақының құрамдас бөліктері туралы, оның мерзімі, ұсталған және аударылған міндетті зейнетақы жарналары туралы, сондай-ақ төленуге жататын ақшаның жалпы сомасы туралы ақпаратты қоса алғанда, жүргізілген аударымдар сомасы мен негіздерін жазбаша немесе электронды түрде ай сайын хабарлауға міндетті (ай сайын айдың 15-інен кешіктірмей).

Жоғарыда аталған норма қызметкерге оның құқықтарын жүзеге асыруды қамтамасыз ететін міндетті медициналық сақтандыру бойынша есептеулер (ұстаулар) және аударымдар (жарналар) бар екендігі туралы хабардар ету, бақылау және жалақыны есептеуге байланысты кез келген дәлсіздіктерді анықтау мақсатында қабылданған. *(Төлемақы құжатын ұсынған кезде оған қол қою талап етілмейді, өйткені ол таза ақпараттық сипатта).*

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және алдын алу бойынша ұсыныстар:

- Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 113-бабының 2-тармағына сәйкес еңбекақы төлеу кезінде Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу департаменті (бұдан әрі – БЕЖБД) қызметкерлерге тиісті еңбекақы үшін оған тиесілі жалақының құрамдас бөліктері туралы, оның мерзімі, ұсталған және аударылған міндетті зейнетақы жарналары туралы, сондай-ақ төленуге жататын ақшаның жалпы сомасы туралы ақпаратты қоса алғанда, жүргізілген аударымдар сомасы мен негіздерін хабарлау керек (ай сайын айдың 15-інен кешіктірмей).

- Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 113-бабының 2-тармағына сәйкес, Жұмыс беруші жалақыны төлеу кезінде әрбір қызметкерге тиісті еңбекақы үшін оған тиесілі жалақының құрамдас бөліктері туралы, оның мерзімі, ұсталған және аударылған міндетті зейнетақы жарналары туралы, сондай-ақ төленуге жататын ақшаның жалпы сомасы туралы ақпаратты қоса алғанда, жүргізілген аударымдар сомасы мен негіздерін жазбаша немесе электронды түрде ай сайын хабарлауға міндетті.

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес комплаенс қызметі Қазақстан Республикасы Заңының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы) 7-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты түрде мониторинг жүргізеді.

Шартты сыбайлас жемқорлық тәуекелі бар

- Жалған ақпарат беру және нақты көрсеткіштерді жасыру;
- Материалдық құндылықтарды кеш есепке алу;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелін болдырмау бойынша ұсыныстар:

Серіктестік қызметкерлерінің арасынан тұрақты жұмыс істейтін комиссия (2023 жылғы 29 маусымдағы № 17-НҚ ішкі бұйрығы) материалдық құндылықтардың түсуі мен жұмсалуын бақылауды, кірістерді, шығыстарды есепке алуды, негізгі қорлар мен материалдық құндылықтардың сақталуын қамтамасыз етуді және негізді есептен

шығаруды, сатылатын пайдаланылмаған материалдарды дер кезінде анықтау, қалдықтар туралы нақты ақпарат алуды жалғастыру.

Тауарлы-материалдық құндылықтарды есептен шығару кезінде оларды өртеу, сындыру немесе комиссия мүшелерінің қатысуымен арнайы бөлінген үй-жайға шығару арқылы жою міндетті болып табылады.

2. Серіктестіктің құқықтық қамтамасыз ету бөлімі:

Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің негізгі міндеті Серіктестік мүдделерін құқықтық қорғау болып табылады.

Бөлімшенің қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттар зерделенді.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) Құқықтық қамтамасыз ету департаменті (бұдан әрі – ҚҚД) Серіктестік Басқарма төрағасының жетекшілік ететін орынбасарына бағынатын дербес құрылымдық бөлімше болып табылады.

ҚҚД штаттық деңгейі 3 (үш) қызметкерді құрайды:

- 1) Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры;
- 2) Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің бас менеджері;
- 3) Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің бас менеджері;
- 4) Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің менеджері. (бос жұмыс орны)

Жұмысты талап ету

Тексерілетін кезеңге Алматы қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотында. 2024 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша келесі шағымдар берілді:

б/	Талап сыну күні	Аты қарыз алушы, контрагент және т.б.	Талаптың тақырыбы	Соттың шешімі
1.	23.05.23 ж.	ЖШС «Компания Меркурий – Тараз»	«Компания Меркурий – Тараз» ЖШС банкрот деп тану туралы.	Тараз қаласының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2023 жылғы 31 шілдедегі «Меркурий-Тараз Компания» ЖШС-ін банкрот деп тану туралы азаматтық іс бойынша іс жүргізуді тоқтату туралы анықтамасы
2.	24.07.23 ж.	«А-Амир» ЖШС	«А-Амир» ЖШС банкрот деп тану туралы.	Оны банкрот деп тану туралы Алматы қаласының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2023 жылғы 2 қазандағы шешімі.
3.	25.08.23 ж.	«Аврора Инвест» ЖШС	«Аврора Инвест» ЖШС-нен қарыз сомасын өндіріп алу туралы.	Алматы қаласы Медеу аудандық сотының бітімгершілік келісімін бекіту туралы 10.10.2023 ж. қаулысы
4.	03.11.23 ж.	ЖК "Қалау"	«Қалау» ЖК-ны мемлекеттік сатып алудың жосықсыз қатысушысы деп тану және айыппұлдарды өндіру туралы.	Алматы қаласының Мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотының 2023 жылғы 11 желтоқсандағы өнім берушіні мемлекеттік сатып алудың жосықсыз қатысушысы деп тану және айыппұл өндіріп алу туралы шешімі.

Жекелеген өнім берушілердің тауарларды жеткізу, жұмыстарды және қызметтерді көрсету шартынан туындайтын міндеттемелерін уактылы және сапалы орындауы рәсімдік

мерзімдердің бұзылуын болдырмау мақсатында талап арыз берілді (жоғарысыз өнім берушілер үшін) – 1 өтініш;

Банкроттық туралы талап арыздар-2;

Қарыз сомасын өндіріп алу туралы талап арыз-1.

Жасалған қарыз шарты шеңберінде жеткізу шартының талаптарын тиісінше орындамаған жеткізушілер мен қарыз алушыларға қатысты ден қою шараларын қабылдаудың уақтылығы мен толықтығы қамтамасыз етіледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне шартты түрде жол беріледі.

Қызметкерлердің жетіспеушілігі. ҚҚД-дегі және жалпы Серіктестіктегі бос орын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тудыруы мүмкін..

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шартты түрде жол беріледі.

Лауазымдарды қабылдау және сату: Бос орындар көп болған кезде қызметкерлер немесе басшылар өздерінің туыстарын, достарын немесе бос лауазымдарға пара ұсынатын адамдарды тағайындау үшін өкілеттіктерін асыра пайдалана алады. Бұл мыналарға әкелуі мүмкін:

- біліксіз кадрларға, сондай-ақ кадрларды қабылдау кезінде адал бәсекелестікке нұқсан келтіру;
- жұмысқа қабылдау процесінде кандидаттардың дағдылары мен біліктіліктерінің жеткіліксіз бағалануы және ұзақ мерзімді перспективада проблемалар туғызуы;
- қызметкерлер арасында наразылық туғызып, басшылыққа сенімін әлсірету;
- ресурстарды ұтымсыз жұмсауға және неғұрлым білікті кандидаттардың мүдделерін бұзуға.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсыныстар:

Серіктестікте бос орындар саны көп болған кезде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту үшін бірқатар негізгі тәжірибелер мен принциптерді ұстану ұсынылады:

- *жалдау процесінің ашықтығы:* жалдау процедураларын мүмкіндігінше барлық мүдделі тараптар үшін ашық және қолжетімді ету. Бұл бос жұмыс орындарын жариялауды, іріктеу критерийлерін және бағалау критерийлерін, сондай-ақ процестің мерзімдері мен кезеңдері туралы ақпаратты қамтиды;

- *ашық конкурстар:* бос орындар үшін ашық конкурстарға артықшылық беру керек, онда барлық мүдделі үміткерлер конкурсқа қатысуға өтініш бере алады және тең шарттарда қатыса алады;

- *тәуелсіз бағалау:* кандидаттарды және жұмысқа қабылдау процесін тәуелсіз бағалауды қамтамасыз ету. Бұл үміткерлердің біліктілігі мен жарамдылығын бағалау үшін сарапшылар тобын немесе үшінші тарап консультанттарын пайдалануды қамтуы мүмкін;

- *этикалық стандарттар:* жұмысқа қабылдау процесіне қатысатын қызметкерлердің пара алуға және сыбайлас жемқорлықтың басқа да нысандарына қатысты этикалық нормалар мен ережелерді анық түсінуін және бұзушылықтар үшін жазаланатын анық түсінгендігіне көз жеткізу;

- *оқыту және хабардар ету:*

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері және олардың алдын алу жолдары туралы қызметкерлерге тұрақты оқытуды өткізу. Жұмысқа қабылдау процедуралары мен саясаттары туралы ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз етіңіз..

- *бақылау және аудит:* теріс пайдалану мен сыбайлас жемқорлықты анықтау және алдын алу үшін жұмысқа қабылдау процестеріне бақылау және тәуелсіз аудит жүргізу механизмдерін орнату.

- *Бұзушылықтар туралы есептер:* қызметкерлер мен үшінші тұлғалар үшін жазалаудан қорықпай заңсыздықтар мен сыбайлас жемқорлық әрекеттері туралы хабарлау механизмдерін жасау.

- *тәртіп бұзушыларды жазалау:*
этикалық нормаларды бұзған және жұмысқа қабылдау процесінде сыбайлас жемқорлыққа жол берген қызметкерлерге қатаң жаза қолдануды қолдау.
- *сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет:*
Әділ жұмысқа қабылдау рәсімдерінің маңыздылығын көрсету үшін Серіктестік аясында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет пен сәйкестік құндылықтарын насихаттау.

3. Серіктестіктің тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік бөлімі:

Тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік департаменті «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) құрылымдық бөлімшесі болып табылады, ол құрамына тәуекелдерді бағалау, өлшеу, бақылау, мониторинг және алдын алу, экономикалық және ішкі қауіпсіздік және сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптарды сақтау сияқты негізгі элементтер кіретін тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік жүйесін қамтамасыз етеді.

Бөлімшенің қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттар зерделенді.

Тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік департаменті (бұдан әрі – ТБЖҚД) «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) дербес құрылымдық бөлімшесі болып табылады.

ТБЖҚД Серіктестік Басқарма төрағасының жетекшілік ететін орынбасарына бағынады.

ТБЖҚД штаттық құрамы 3 (үш) қызметкерді құрайды:

- 1) Тәуекелдер мен қауіпсіздікті басқару департаментінің директоры;
- 2) Тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік департаментінің бас менеджері;
- 3) Тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік департаментінің бас менеджері.

Шартты түрде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар.

ТБЖҚД құрылымында экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету шеңберінде жобаларды қарауға қатысатын (ішкі экономикалық қауіпсіздік қызметінің бас менеджері), Серіктестіктің уәкілетті органы үшін ТБЖҚД (ТБЖҚД Регламентіне № 2 қосымша) қорытындысын ұсынумен бағынысты қызметкер бар.

ТБЖҚД директоры өз мүдделері немесе мақсаттары пайдасына шешім қабылдауға шартты түрде ықпал ете алады, сонымен қатар белгілі бір тұлғаның немесе адамдар тобының пайдасына, сондай-ақ қаржыландыру шеңберінде жобаның пайдасына әрекет ете алады. (лоббистік мүдделер)

Тәуекелдердің алдын алу бойынша ұсыныстар:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау және алдын алу мақсатында кейіннен экономикалық және ішкі қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін Серіктестіктің жеке құрылымдық бөлімшесін құру үшін Қауіпсіздік қызметінің бас менеджерін ТБЖҚД құрылымынан шығару қажет.

Белгілі бір сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар:

ТБЖҚД Регламентінде 1.3-тармағы. 2-тарау. «Жалпы ережелер» «Тәуекелдерді, экономикалық және ішкі қауіпсіздікті және сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестікті бағалау, өлшеу, бақылау, мониторинг және алдын алу» функционалдық мүмкіндіктерін қайталайды.

ТБЖҚД Ережесі бөлімше қызметінің мазмұны мен нәтижелерін реттейтін негізгі нормативтік құжат болып табылады. Ол бөлімге және қызметкерге қойылатын талаптарды қамтиды. Қызмет нәтижелері, қызметкерді марапаттау кезінде, сондай-ақ оған тәртіптік жаза қолдану кезіндегі объективтілікті қамтамасыз ету. КРІ шеңберінде өзінің қызметтік міндеттерін орындамау қызметкердің жұмысына және бөлімше қызметіне теріс әсер етуі мүмкін. Қызметкерді көрсеткіштерді орындамағаны үшін жазалау арқылы Серіктестік қайталанатын функционалдық көрсеткіштерді тағайындау арқылы оларды тікелей алаяқтық жасауға итермелейді, себебі мақсаттарды анықтау мүмкін болмайды.

Тәуекелдердің алдын алу бойынша ұсыныстар:

- 1.3-тармақ 2-тарау. «Жалпы ережелер» «сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды комплаенсі» алып тасталсын
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес комплаенс қызметі Қазақстан Республикасы Заңының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы) 7-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты түрде мониторинг жүргізеді.

4. Серіктестіктің несиелеу департаменті.

Несие беру департаменті «Almaty Business-2025» кәсіпкерлікті дамытудың өңірлік бағдарламасы аясында кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландыруды жүзеге асыратын «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) құрылымдық бөлімшесі болып табылады.

Бөлімшенің қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттар зерделенді.

Несие беру бөлімі(бұдан әрі – НД) «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) дербес құрылымдық бөлімшесі болып табылады.

НД Серіктестік Басқарма төрағасының жетекшілік ететін орынбасарына бағынады.

НД штаттық құрамы 4 (төрт) қызметкерді құрайды:

- 1) Несиелеу департаментінің директоры;
- 2) Несиелеу департаментінің бас менеджері;
- 3) Несиелеу департаментінің бас менеджері;
- 4) Несиелеу департаментінің бас менеджері;
- 5) Несиелеу департаментінің бас менеджері (бос орын)

Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне шартты түрде жол беріледі:

Қызметкерлердің жетіспеушілігі. НД-дегі және жалпы Серіктестіктегі бос орын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тудыруы мүмкін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шартты түрде жол беріледі.

Лауазымдарды қабылдау және сату: Бос орындар көп болған кезде қызметкерлер немесе басшылар өздерінің туыстарын, достарын немесе бос лауазымдарға пара ұсынатын адамдарды тағайындау үшін өкілеттіктерін асыра пайдалана алады. Бұл мыналарға әкелуі мүмкін:

- біліксіз кадрларға, сондай-ақ кадрларды қабылдау кезінде адал бәсекелестікке нұқсан келтіру;
- жұмысқа қабылдау процесінде кандидаттардың дағдылары мен біліктіліктерінің жеткіліксіз бағалануы және ұзақ мерзімді перспективада проблемалар туғызуы;
- қызметкерлер арасында наразылық туғызып, басшылыққа сенімін әлсірету;
- ресурстарды ұтымсыз жұмсауға және неғұрлым білікті кандидаттардың мүдделерін бұзуға.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсыныстар:

Серіктестікте бос орындар саны көп болған кезде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту үшін бірқатар негізгі тәжірибелер мен принциптерді ұстану ұсынылады:

– *жалдау процесінің ашықтығы:* жалдау процедураларын мүмкіндігінше барлық мүдделі тараптар үшін ашық және қолжетімді ету. Бұл бос жұмыс орындарын жариялауды, іріктеу критерийлерін және бағалау критерийлерін, сондай-ақ процестің мерзімдері мен кезеңдері туралы ақпаратты қамтиды;

– *ашық конкурстар:* бос орындар үшін ашық конкурстарға артықшылық беру керек, онда барлық мүдделі үміткерлер конкурсқа қатысуға өтініш бере алады және тең шарттарда қатыса алады;

– *тәуелсіз бағалау*: кандидаттарды және жұмысқа қабылдау процесін тәуелсіз бағалауды қамтамасыз ету. Бұл үміткерлердің біліктілігі мен жарамдылығын бағалау үшін сарапшылар тобын немесе үшінші тарап консультанттарын пайдалануды қамтуы мүмкін;

– *этикалық стандарттар*: жұмысқа қабылдау процесіне қатысатын қызметкерлердің пара алуға және сыбайлас жемқорлықтың басқа да нысандарына қатысты этикалық нормалар мен ережелерді анық түсінуін және бұзушылықтар үшін жазаланатын анық түсінгендігіне көз жеткізу;

– *оқыту және хабардар ету*:

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері және олардың алдын алу жолдары туралы қызметкерлерге тұрақты оқытуды өткізу. Жұмысқа қабылдау процедуралары мен саясаттары туралы ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз етіңіз..

– *бақылау және аудит*: теріс пайдалану мен сыбайлас жемқорлықты анықтау және алдын алу үшін жұмысқа қабылдау процестеріне бақылау және тәуелсіз аудит жүргізу механизмдерін орнату.

– *Бұзушылықтар туралы есептер*: қызметкерлер мен үшінші тұлғалар үшін жазалаудан қорықпай заңсыздықтар мен сыбайлас жемқорлық әрекеттері туралы хабарлау механизмдерін жасау.

– *тәртіп бұзушыларды жазалау*:

этикалық нормаларды бұзған және жұмысқа қабылдау процесінде сыбайлас жемқорлыққа жол берген қызметкерлерге қатаң жаза қолдануды қолдау.

– *сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет*:

Әділ жұмысқа қабылдау рәсімдерінің маңыздылығын көрсету үшін Серіктестік аясында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет пен сәйкестік құндылықтарын насихаттау.

Шартты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар

Бөлім – НД сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға қатысы болуы мүмкін ұйым қызметкерлерінің лауазымдарының тізімінен тұрады.

НД өз қызметін Серіктестіктің ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырады. Қарастырылып отырған кезеңде клиенттердің НД қызметкерлеріне қатысты сыбайлас жемқорлық фактілері туралы арыз беру фактілері анықталған жоқ. ДК қызметкерлеріне түскен барлық құжаттар басқа құрылымдық бөлімшелердің кейінгі жұмысы үшін несиелік құжаттамаға толтырылады, әрекет етудің нақты ережелері бар және Серіктестіктің басқа бөлімшелеріне депозитке салу үшін қатаң бақылау мен бекіту процедурасынан өтеді.

НД қызметкерлерімен тұрақты негізде түсіндірме жұмыстары жүргізілуде, Қарыз алушылардан сыбайлас жемқорлық қатерлері анықталған кезде әрекет ету алгоритмдері бар, бұл жалпы бөлімдегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің маңыздылығының төмен деңгейін көрсетуге мүмкіндік береді.

Бақылау: Уәкілетті орган – Серіктестік Басқармасы: қарыз алушыға несие беруді мақұлдау немесе беруден бас тарту және несие шарттарын бекіту туралы түпкілікті шешім қабылдауға жауапты қаржы ұйымының тұрақты жұмыс істейтін алқалы органы.

Уәкілетті орган ұйымның басшылары мен қызметкерлерінің қауымдастығы кеңесінің шешімімен құрылады.

Егер отырысқа оның мүшелерінің кемінде 2/3 бөлігі қатысса, кредиттік комитет құзыретті болып табылады.

Қызметкерлер санының аздығына байланысты Серіктестікте Уәкілетті органның функциялары Серіктестіктің 3 (үш) қызметкерінен тұратын Серіктестік Басқармасының мүшелеріне толығымен жүктелген: Басқарма төрағасы, Басқарма төрағасының орынбасары, Бухгалтерлік есеп және бюджет департаментінің директоры.

Басқарма отырысына тиісті департаменттердің директорлары және Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметінің өкілі дауыс беру құқығы жоқ қатысушылар болып табылады.

Шартты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар:

Алаяқтық: несиелік операциялардан заңсыз пайда алу үшін құжаттарды бұрмалау немесе ақпаратпен айла-шарғы жасау мүмкіндігі;

Бопсалау арқылы пара алу: Әлеуетті клиенттерден/жобалардан жалған, шындыққа жанаспайтын ақпаратты желеу етіп немесе Серіктестіктің уәкілетті органы қабылдаған шешімдер туралы шынайы фактілерді жасыру арқылы қасақана бұрмалау арқылы заңсыз сыйақы алу мүмкіндігі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және алдын алу бойынша ұсыныстар:

- НД-да сыбайлас жемқорлық пен құқық бұзушылық жағдайларын анықтайтын және алдын алатын тиімді бақылау және мониторинг жүйесін әзірлеуі және енгізуі керек.

- департамент қызметкерлерін әдеп және кәсіби мінез-құлық мәселелері бойынша оқыту және тренингдер өткізу, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оның жолын кесу шаралары туралы ережелермен таныстыру;

- НД қызметкерлері үшін кері байланыс арналарын құру, оларға сыбайлас жемқорлық немесе тәртіп бұзушылықтың ықтимал жағдайларын хабарлауға мүмкіндік береді, бұл оларды репрессиядан қорғауды қамтамасыз етеді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес комплаенс қызметі Қазақстан Республикасы Заңының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы) 7-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты түрде мониторинг жүргізеді.

5. Серіктестіктің несиелік әкімшілендіру және мониторингі департаменті:

Несиелік әкімшілендіру және мониторинг департаменті «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) құрылымдық бөлімшесі болып табылады, ол қаржыландырылатын жобаларды әкімшілендіру және мониторингі қызметін жүзеге асырады.

Несиелік әкімшілендіру және мониторинг департаментінің (бұдан әрі – НӘЖМД) қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттар зерделенді.

НӘЖМД Серіктестік Басқармасының жетекшілік ететін төрағасына бағынады.

НӘЖМД штат саны 6 (алты) қызметкерді құрайды:

- 1) Несиелік әкімшілендіру және мониторинг департаментінің Директоры;
- 2) НӘЖМД бас менеджері;
- 3) НӘЖМД бас менеджері;
- 4) НӘЖМД бас менеджері;
- 5) НӘЖМД бас менеджері;
- 6) НӘЖМД бас менеджері;
- 7) НӘЖМД менеджері - (бос орын)

Сыбайлас жемқорлық тәуекеліне шартты түрде жол беріледі.

Қызметкерлердің жетіспеушілігі. НӘЖМД-дегі және жалпы Серіктестіктегі бос орын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тудыруы мүмкін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шартты түрде жол беріледі.

Лауазымдарды қабылдау және сату: Бос орындар көп болған кезде қызметкерлер немесе басшылар өздерінің туыстарын, достарын немесе бос лауазымдарға пара ұсынатын адамдарды тағайындау үшін өкілеттілерін асыра пайдалана алады. Бұл мыналарға әкелуі мүмкін:

- біліксіз кадрларға, сондай-ақ кадрларды қабылдау кезінде адал бәсекелестікке нұқсан келтіру;

- жұмысқа қабылдау процесінде кандидаттардың дағдылары мен біліктіліктерінің жеткіліксіз бағалануы және ұзақ мерзімді перспективада проблемалар туғызуы;
- қызметкерлер арасында наразылық туғызып, басшылыққа сенімін әлсірету;
- ресурстарды ұтымсыз жұмсауға және неғұрлым білікті кандидаттардың мүдделерін бұзуға.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсыныстар:

Серіктестікте бос орындар саны көп болған кезде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту үшін бірқатар негізгі тәжірибелер мен принциптерді ұстану ұсынылады:

- *жалдау процесінің ашықтығы:* жалдау процедураларын мүмкіндігінше барлық мүдделі тараптар үшін ашық және қолжетімді ету. Бұл бос жұмыс орындарын жариялауды, іріктеу критерийлерін және бағалау критерийлерін, сондай-ақ процестің мерзімдері мен кезеңдері туралы ақпаратты қамтиды;

- *ашық конкурстар:* бос орындар үшін ашық конкурстарға артықшылық беру керек, онда барлық мүдделі үміткерлер конкурсқа қатысуға өтініш бере алады және тең шарттарда қатыса алады;

- *тәуелсіз бағалау:* кандидаттарды және жұмысқа қабылдау процесін тәуелсіз бағалауды қамтамасыз ету. Бұл үміткерлердің біліктілігі мен жарамдылығын бағалау үшін сарапшылар тобын немесе үшінші тарап консультанттарын пайдалануды қамтуы мүмкін;

- *этикалық стандарттар:* жұмысқа қабылдау процесіне қатысатын қызметкерлердің пара алуға және сыбайлас жемқорлықтың басқа да нысандарына қатысты этикалық нормалар мен ережелерді анық түсінуін және бұзушылықтар үшін жазаланатын анық түсінгендігіне көз жеткізу;

- *оқыту және хабардар ету:*

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері және олардың алдын алу жолдары туралы қызметкерлерге тұрақты оқытуды өткізу. Жұмысқа қабылдау процедуралары мен саясаттары туралы ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз етіңіз..

- *бақылау және аудит:* теріс пайдалану мен сыбайлас жемқорлықты анықтау және алдын алу үшін жұмысқа қабылдау процестеріне бақылау және тәуелсіз аудит жүргізу механизмдерін орнату.

- *Бұзушылықтар туралы есептер:* қызметкерлер мен үшінші тұлғалар үшін жазалаудан қорықпай заңсыздықтар мен сыбайлас жемқорлық әрекеттері туралы хабарлау механизмдерін жасау.

- *тәртіп бұзушыларды жазалау:*

этикалық нормаларды бұзған және жұмысқа қабылдау процесінде сыбайлас жемқорлыққа жол берген қызметкерлерге қатаң жаза қолдануды қолдау.

- *сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет:*

Әділ жұмысқа қабылдау рәсімдерінің маңыздылығын көрсету үшін Серіктестік аясында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет пен сәйкестік құндылықтарын насихаттау.

Белгілі бір сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар

НӘЖМД қызметі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне өте сезімтал, бұл НӘЖМД қызметкерлерінің өз жұмысында Қарыз алушылармен (клиенттермен), Кепіл берушілермен және Серіктестік кепілгерлерімен тікелей байланыста болуына байланысты.

Байланыс қамтамасыз етудің сараптамасын жүргізу және қамтамасыз ету құнын белгілеу, кейіннен қамтамасыз ету мониторингі, Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелерінің ескертулерін жою, қарыздардың мақсатты пайдаланылуын және Қарыз алушылардың қаржылық жағдайын бақылау кезеңдерінде жүзеге асады.

Несие мониторингі процесі қаржыландыру кезінде мәлімделген қызмет түрін және оны жүзеге асыру орнын қарыз алушылардың қолдауын/орындауын кейінгі бақылауды білдірмейді, бұл өз кезегінде жобаны сараптау сатысында да, кейінгі несие мониторингі

кезінде десыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшырауын тудырады. (Берілген несиенің мақсатты пайдаланылуын бақылау кезінде (құжаттарды жеткізу үшін түпнұсқалармен салыстыру кезінде) алдын ала келісім бойынша қарыз алушының мүддесі үшін түпнұсқалармен сенімсіз салыстыру болуы мүмкін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсыныстар:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес қызметі қарыз алушылармен (жобаларды қаржыландыру) сыбайлас жемқорлық сөз байласуының бірігуін жою мақсатында 2022 жылғы 18 наурыздағы № 9-НҚ «НӘЖМД -нің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметімен іріктеп бірлескен барулары туралы» ішкі бұйрығы негізінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметінің қызметкерлері кепіл объектілеріне және несие қаражатының мақсатты пайдаланылуына мониторинг жүргізуді, сондай-ақ қарыз алушылардың/тең қарыз алушылардың қаржылық жағдайын бақылауды жүргізуді жалғастыруда.

- НӘЖМД бөлімшесі қарыз алушылардың қаржыландыру кезінде мәлімделген қызмет түрін және оны жүзеге асыру орнын сақтауын/орындауын қамтамасыз ету үшін несиелерді бақылау процесін әзірлеуі қажет.

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес комплаенс қызметі Қазақстан Республикасы Заңының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы) 7-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты түрде мониторинг жүргізеді.

6. Серіктестіктің Әкімшілік қамтамсыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметі.

Әкімшілік қамтамсыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметі «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) құрылымдық бөлімшесі болып табылады, ол құжаттамалық қамтамасыз етуді, әкімшілік қолдауды және мемлекеттік сатып алуды қамтамасыз етеді.

Бөлімшенің қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттар зерделенді.

Әкімшілік қамтамсыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметі «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) (бұдан әрі – ӘҚЖМС) құрылымдық бөлімшесі және «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) дербес құрылымдық бөлімшесі болып табылады.

ӘҚЖМС Серіктестік Басқармасының жетекшілік ететін төрағасына бағынады.

ӘҚЖМС штаттық деңгейі (төрт) қызметкер:

- 1) Әкімшілік қамтамасыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметінің басшысы;
- 2) Әкімшілік қолдау және мемлекеттік сатып алу қызметінің мемлекеттік сатып алу жөніндегі бас менеджері;
- 3) Әкімшілік қамтамасыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметінің бас менеджері;
- 4) Әкімшілік қолдау және мемлекеттік сатып алу қызметінің кеңесшісі.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы және басқа да белгіленген стандарттарды ықтимал бұзуга байланысты шартты түрде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар:

Штаттық кестеде қарастырылған барлық лауазымдар бойынша әзірленген және енгізілген Серіктестік қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтары талданды. Осылайша, мониторинг нәтижелері бойынша лауазымдық нұсқаулықтар қызметкерлердің лауазымдық міндеттері мен құқықтарын белгілеп, айқындайтыны анықталды.

Жұмыс беруші «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Финанс) мен ӘҚЖМС қызметкерлері арасындағы жұмысқа қабылдау туралы еңбек шарттарында, барлық деңгейдегі қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзғаны үшін жауапкершілікті белгілейтін нормалар жоқ.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау бойынша ұсыныстар:

– Басқарма туралы ережеге, Серіктестік қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтарына тікелей немесе ықтимал мүдделер қақтығысының және жауапкершіліктің болуы туралы ақпаратты жасырғаны және/немесе уақтылы, толық аспағаны, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапкершілікті қамту бөлігінде өзгерістер енгізу бойынша жұмыстарды жүргізу;

– Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес комплаенс қызметі Қазақстан Республикасы Заңының (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы) 7-бабына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты түрде мониторинг жүргізеді.

Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану

Серіктестік ақпараттық жүйелерді (АЖ) әзірлемейді, өйткені ол тек қана қызметтерді пайдаланушы болып табылады.

Жұмысты ұйымдастыру, ақпараттық бағдарламаларға қызмет көрсету және оргтехниканы жөндеу бойынша қажетті қызметтерді сатып алуды қамтамасыз ету функционалдық Серіктестіктің тиісті бөлімшесіне жүктеледі.

Өзіндік қауіпсіздік топты ұйымдастыруға қатысты

Серіктестік құрылымында кәсіпорынның экономикалық қауіпсіздігіне зиян келтіретін фактілердің алдын алу функциясын жүзеге асыру үшін Тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік бойынша жауапты департамент (бұдан әрі – ТБЖҚД) бар.

Талдау нәтижелері бойынша ТБЖҚД экономикалық қауіпсіздігіне қатысты нормаларды бұзу анықталған жоқ.

Серіктестіктегі парақорлыққа қарсы басқару жүйесі:

ISO 37001:2016 халықаралық стандартына немесе «СТ ҚР 3049-2017» стандартына сәйкес парақорлыққа қарсы басқару жүйесін (бұдан әрі – ПҚБЖ) енгізу бойынша серіктестік келесі іс-шаралар жүзеге асырылады:

Атап айтқанда, Серіктестіктің 2023 жылға арналған бюджет жобасында «ISO: 37001» халықаралық стандартының сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестің жаңа әдісін енгізуге арналған шығыстар қамтылды.

Серіктестіктің Әкімшілік қамтамасыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметі ISO 37001:2016 халықаралық стандартына және жоба аясында Серіктестік қызметкерлерін оқытуға сәйкес мемлекеттік сатып алу рәсімі және парақорлыққа қарсы басқару жүйесін (бұдан әрі – ПҚБЖ) енгізу бойынша мемлекеттік сатып алу жоспары шеңберінде мемлекеттік сатып алуды жүзеге асырды..

Мемлекеттік сатып алу қорытындысы бойынша «GRO LTD» ЖШС-мен диагностикалық және алдын ала сертификаттау аудитін жүргізуге, Серіктестік қызметкерлерін ISO 37001:2016 халықаралық стандарты бойынша оқытуға келісім-шарт жарияланып, жасалды.

Анықтама үшін: «GRO LTD» ЖШС PECB сертификатына ие (PECB – халықаралық сертификаттау органы, ISO 37001:2016 енгізу бойынша жетекші аудиторлар)

Диагностикалық аудит шеңберінде Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ағымдағы құжатталған ақпаратының Серіктестік Орындаушыға (Өнім берушіге) ұсынған ISO 37001:2016 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестігі тексерілді, сондай-ақ Серіктестіктің ресми сайтында орналастырылған.

Диагностикалық аудит жүргізу үшін Серіктестік сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселесі бойынша өзінің негізгі құжаттарына қолжетімділікті қамтамасыз етті, атап айтқанда:

- Жарғы;
- Құрылымдық бөлімшелер туралы ереже;

- Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтары;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат;
- Комплаенс қызметі туралы ереже;
- Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер арасындағы мүдделер қақтығысын анықтау және шешу саясаты;
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау бойынша талдамалық есеп және ескертулерді жою жөніндегі іс-шаралар жоспары;
- «Алматы Финанс» ЖШС-де сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық.

Қорытындылар мен ұсыныстар. Ағымдағы құжатталған ақпаратты талдау

Серіктестік ISO 37001:2016 халықаралық стандартына сәйкес ПҚБЖ жұмыс істеуі үшін қолда бар құжатталған ақпараттың жеткіліксіз екенін көрсетті. Атап айтқанда, ISO 37001:2016 талаптарын реттейтін, сондай-ақ Серіктестіктің ПҚБЖ қолдау, талдау және жетілдіру бойынша құжаттар жоқ.

«GRO LTD» ЖШС өкілі болып табылатын жеткізуші «ISO 37001:2016» ПҚБЖ шеңберінде Ережені/әдістемелік нұсқауларды бекіту туралы Қорытындыда жетілдіру бойынша ұсыныстар мен аспектілерді ұсынды:

1. Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелері қызметкерлерінің қайталанатын, әдеттен тыс функцияларына, лауазымдық міндеттерін, өкілеттіктері мен міндеттерін сақтауы үшін Ережеге және лауазымдық нұсқаулықтарға өзгерістер мен толықтыруларды қарау және енгізу. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және шаралар қабылдау мәселелері бойынша лауазымдық нұсқаулықтарға толықтырулар енгізу;

2. Бизнес-процестерге қатысты ішкі құжаттарды (Ережелер, регламенттер, Ережелер, Нұсқаулықтар, нысандар және т.б.) әзірлеу:

- құрылымдық бөлімшелер арасындағы өзара байланыстар;
- тауарлық-материалдық қорларды, қызмет көрсетулерді, жұмыстарды қабылдау, есепке алу, салыстыру, есептен шығару, түгендеу, амортизациялау, сақтау, беру және т.б.
- бонустар, ынталандыру бонустары, тәртіптік жазалар (критерийлер, KPI)
- ішкі аудит, тергеу, бақылау және мониторинг жүргізу;

3. Құрылымдық бөлімшелер сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тізілімге енгізе отырып, ішкі және сыртқы факторларды, мүдделі тараптардың талаптарын, заңнаманы және басқа да міндетті талаптарды ескере отырып, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтауға, бағалауға және талдауға міндетті. Серіктестік «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабына және Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға (Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) төрағасының 2022 жылғы 30 желтоқсандағы No 488 бұйрығы) сәйкес тәуекелдерді бағалауды жүргізеді. Олардың айтуынша, Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелері:

- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау;
- тәуекелдерді азайту үшін қолданыстағы бақылаудың тиімділігі мен жарамдылығын анықтау, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендету бойынша ұсыныстар әзірлеу.

Диагностикалық аудит нәтижелері бойынша Мердігер/жеткізуші және Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес қызметі ISO 37001:2016 стандартының талаптарына сәйкес Құжатталған ақпаратты әзірледі:

- Басқаруды тексеру;

- Ішкі аудит;
- Құжатталған ақпаратты басқару;
- Парақорлыққа қарсы нұсқаулар;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер;
- Ішкі аудитор журналы;
- Лауазымдық нұсқаулықтарға толықтырулар;
- Ұйымдық контекст;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің функциялары туралы;
- Кешенді аудит жүргізу ережелері туралы;
- Қаржылық бақылау тетіктері туралы;
- Қаржылық емес бақылау тетіктері туралы;
- Күдік туралы хабарлау туралы;
- Серіктестікте сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жоспары;
- Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сенім телефонының жұмысы туралы;
- Ішкі аудит бағдарламасы;
- 2023-2024 жылдарға арналған парақорлыққа қарсы м ақсаттар;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл тетіктері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиісті емес тетіктері пайда болған кездегі шаралар туралы.

Диагностикалық аудиттер мен оқытуды жүргізу кезінде Орындаушы Серіктестіктен алынған ақпаратқа қатысты бейтараптық пен құпиялылық қағидаттарын сақтады.

Оқуды аяқтаған соң Серіктестік қызметкерлеріне «ISO 37001:2016 халықаралық стандарты бойынша парақорлыққа қарсы басқару жүйесін енгізу және дамыту» курстарын аяқтағаны үшін сертификаттар берілді.

(Диагностикалық/сертификаттау алдындағы аудит кезеңі Сыбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік қызметі бөлімінде және Серіктестік жаңалықтарында)

Ұсыныс шеңберінде Серіктестіктің Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес қызметі Серіктестік Басқармасы туралы Ережені/Басқарманы бекіту бойынша тиісті іс-шараларды жүзеге асырды (29.01.24 № 8 хаттама)

ВНД ережелерімен/«ISO 37001:2016» стандартының нұсқауларымен бекітілген:

- құжатталған процедура «Құжатталған ақпаратпен басқару» ABMS.DP.7.5;
- «Ішкі аудит» құжатталған процедурасы ABMS.DP.9.2;
- құжатталған процедура «Басқаруды шолу» ABMS.DP.9.3;
- парақорлыққа қарсы күрес бойынша басқару ABMS.GM.01;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы сенім телефонының жұмысы туралы ереже» ПЛ-02;
- Кешенді аудит жүргізу қағидалары туралы ереже» ПЛ-8.2;
- қаржылық бақылау тетіктері туралы ереже» ПЛ-8.3;
- қаржылық емес бақылау тетіктері туралы ереже» ПЛ-8.4;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл тетіктері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиісті емес тетіктері пайда болған кездегі шаралар туралы ереже»ПЛ–8.8;
- күдіктерді хабарлау туралы ереже» ПЛ-8.9.

Серіктестік қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтары мүдделі бөлімшенің: ПҚБЖ ISO 37001:2016 шеңберінде түзетулер мен толықтырулар енгізу үшін Әкімшілік қолдау және мемлекеттік сатып алу қызметінің жұмысында.

2024 жылдың мамыр/маусым айларында Серіктестік бюджетін түзету кезінде ISO 37001:2016 халықаралық стандартына сәйкес паракорлыққа қарсы менеджмент жүйесін енгізу бойынша аудиттен өту шығындары қосылады.

«Almaty Finance» ЖШС («Алматы Қаржы») басшылығы ерекше қызығушылық танытып, «Almaty Finance» ЖШС-не (Алматы Қаржы) ISO 37001:2016 халықаралық стандартының енгізілуін бақылайды.

Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдар:

Тексерілген кезеңде Серіктестікте сыбайлас жемқорлыққа қатысты жеке және заңды тұлғалардан арыз-шағымдар түскен жоқ.

Прокурорлық қадағалау актілері:

Прокуратура органдарымен қарастырылып отырған кезеңде Серіктестікке, Серіктестіктің лауазымды тұлғаларына қатысты қызметті жоспарлы және жоспардан тыс тексерулер (шағымдар, өтініштер бойынша) және заң бұзушылықтар бойынша бақылау-қадағалау функциялары жүзеге асырылмаған..

Серіктестікке қатысты корпоративтік даулар бойынша сот шешімдері шығарылған жоқ.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) қызметінде талданған кезеңде:

- кәсіпорын қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы, толық немесе уақтылы қабылдамауы фактілері анықталмаған;
- серіктестік қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін қылмыстық жауапкершілікке тарту фактілері анықталмаған;
- мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында ресми таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану фактілері анықталмаған;
- оларды берген адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе қызметтерді қабылдау фактілері, егер мұндай әрекеттер лауазымдық өкілеттік шегінде болса, анықталмады;
- Қазақстан Республикасынан тысқары жерде орналасқан шетелдік банктерде шоттарды (депозиттерді) ашу, иелік ету, қолма-қол ақша мен құндылықтарды сақтау фактілері анықталмаған;
- жеке және заңды тұлғалардың шағымдары, соның ішінде. БАҚ-та компания қызметкерлеріне қатысты сыбайлас жемқорлық сипатындағы заңсыз әрекеттер туралы хабарламалар болған жоқ.

Қорытынды бөлім.

«Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) қызметінде қалыптасқан сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша ұсынымдар:

1. «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) ЖТІТ бойынша талдамалық есепке қол қойған күннен бастап 10 жұмыс күні ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу және келісу;
2. «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) қалыптасқан сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою мақсатында ЖТІТ шеңберінде берілген ұсыныстарды іске асырсын;

3. Жауапты тұлға – Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл басқармасының бас менеджері жұмыс тобының құрамында сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері бойынша анықтамаға қол қойылған күннен бастап ұсынымдар жойылғанға дейін мониторинг пен бағалауды жүзеге асыру;

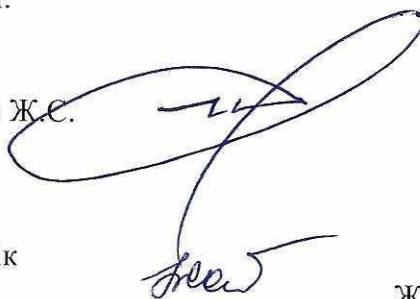
4. Жауапты тұлға – Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметінің бас менеджері, құрылымдық бөлімшелердің басшылары Серіктестік қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға бағытталған жұмыстарды тұрақты негізде жүргізеді, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа алғышарттар жасайтын қарама-қайшылықтарды, олқылықтарды, коллизияларды жою бойынша Серіктестік қызметі туралы заңнаманы талдау;

5. Қоғамдық орындарда сыбайлас жемқорлыққа қарсы плакаттарды орналастыру (оның ішінде сенім телефондарының нөмірлері және сыбайлас жемқорлық фактілері бойынша шағым беруге болатын тұлғалардың байланыс деректері туралы ақпарат);

6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері іс-шаралар жоспары бекітілген күннен бастап 3 жұмыс күні ішінде «Almaty Finance» ЖШС (Алматы Қаржы) ресми сайтында орналастырылсын.

Жұмыс тобының жетекшісі:

Басқарма төрағасының орынбасары Игенов Ж.С.

Келісілді:

Жұмыс тобының мүшелері:

Әкімшілік қамтамасыз ету және мемлекеттік сатып алу қызметінің басшысы

Жаппасбаева Ж.А.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес
комплаенс-қызметінің бас менеджері

Оспанов С.Ж.

Бухгалтерлік есеп және бюджеттеу бөлімінің
бас менеджері

Усентаева С.Б.

Құқықтық қамтамасыз ету бөлімінің
бас менеджері

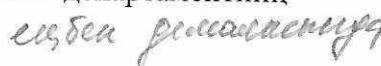
Ишимов Т.Н.

Тәуекелдерді басқару және қауіпсіздік департаментінің
бас менеджері

Исабаев С.М.

Несиелік әкімшілендіру және мониторинг департаментінің
бас менеджері

Кубеева Л. Б.

Несиелеу департаментінің
бас менеджері

Есимбаев А.Д.

